

GEMEENTEBESTUUR

Fractie SP

t.a.v. mevrouw Weingarten

kylin@home.nl

uw kenmerk Drempelverlaging
minimaregelingen naar 130%
uw brief d.d. 22 februari 2022
ons kenmerk 1840393
behandelaar mr. GBJW Franssen
doorkiesnummer +31 614354183
e-mail g.franssen@venlo.nl
collegebesluit d.d. 29 maart 2022
bijlage(n) Onderzoeksrapport
drempelwijziging minimaregelingen
datum

onderwerp Beantwoording art. 44 RvO vragen inzake drempelwijziging minimaregelingen

29 MAART 2022

Geachte mevrouw Weingarten,

Naar aanleiding van uw bovenvermelde brief delen wij u het volgende mede.

Vraag 1

Het college geeft aan op de vraag van de SP of de pilot kostendelersnorm uit Tilburg ook geïmplementeerd kan worden in Venlo "dat de voorlopige conclusie is dat het een hele interessante pilot is, en nader te willen onderzoeken of en hoe we dit voorbeeld uit Tilburg mogelijkwerwijs kunnen volgen". Is het onderzoek naar deze pilot al afgerond?

Zo ja, wat is de uitkomst van dit onderzoek

Zo nee, waarom is het onderzoek naar de pilot nog niet afgerond?

Indien het onderzoek positief is afgerond: per wanneer wordt een pilot of dergelijke beleidsvrijheid in de uitvoering van de Participatiewet ook geïmplementeerd in de gemeente Venlo, en is daarbij (naar voorbeeld van Eindhoven) de kostendelersnorm vrijgesteld voor jongeren tot 27 jaar die noodgedwongen weer bij hun ouders inwonen?

Antwoord vraag 1.

Naar aanleiding van uw vraag is onderzocht of en in hoeverre de Tilburgse pilot binnen de Venlose werkwijze van toegevoegde waarde zal zijn. In Venlo is de werkwijze om met het betreffende vraagstuk om te gaan vanuit bestaande wet- en regelgeving onder toepassing van maatwerk waar nodig. Dus naar zowel letter als geest van de wet, aan de hand van menselijke maat.

In combinatie met de kennis dat de rijksoverheid ingrijpende wijzigingen van de Participatiewet in voorbereiding heeft, achten wij het passend om de huidige Venlose werkwijze vooralsnog te continueren.

Vraag 2

postadres Postbus 3434
postcode 5902 RK Venlo
bezoekadres Hanzeplaats 1 Venlo
telefoon 14 077
telefax +31 77 3596766
internet www.venlo.nl
bank NL33BNGH0285008749

Op de vraag van de SP hoe het toegekende onderzoek (motie 6-11-2020) naar de drempelaanpassing minimaregelingen naar 130% ervoor staat, geeft het college aan "we zijn bezig met het uitzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het wijzigen van die drempelbedragen, per regeling en ook wat de bijbehorende kosten daarvoor zouden zijn". Is het onderzoek naar de consequenties drempelaanpassing minimaregelingen naar 130% afgerond?

Zo ja, wat is de uitkomst van dit onderzoek. Wanneer komen deze onderzoeksresultaten naar de raad. Worden deze uitkomsten verwerkt in het nieuwe armoedebeleid dit najaar en/of de kadernota/begroting?

Zo nee, waarom is het onderzoek nog niet afgerond?

Antwoord vraag 2

Tijdens de behandeling van de begroting voor 2021 is de motie "Onderzoek naar drempelverlaging minimaregelingen" aan de orde geweest en later ingetrokken. We hebben inmiddels op deze vraag onderzoek uitgevoerd naar de gevolgen en kosten van een mogelijke drempelwijziging naar 130% van het wettelijk sociaal minimum. Het verslag van dit onderzoek treft u als bijlage bij deze brief aan

In het onderzoek is per regeling opgenomen wat de regeling inhoudt, wat het huidige draagkrachtpercentage dan wel de huidige inkomensgrens is en wat de mogelijkheden zijn om het percentage te wijzigen naar 130% van het wettelijk sociaal minimum. Daar waar het mogelijk is het percentage te wijzigen naar 130% is tevens opgenomen wat de financiële consequenties van de wijziging zijn.

Met het onderzoek hebben we geprobeerd het beoogde inzicht te verschaffen over gevolgen van een eventuele drempelwijziging naar 130%. Voor de in voorbereiding zijnde beleidsherijking van het staande armoedebeleid vormen de met dit onderzoek verkregen inzichten een informatiebron.

Vraag 3

Sinds jaren brengt de SP een inkomenskaart uit, waarop een overzicht staat van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen en waar men terecht kan om deze aan te vragen. Er zijn nog enkele organisaties die zo'n kaart publiceren zoals Stg. Bindkracht en het Platform Sociale Zekerheid. Die inkomenskaarten vinden gretig aftrek en voldoen in een behoefte; zowel bij professionals, vrijwilligers als mensen met een laag inkomen. Eigenlijk doen we hiermee het werk van de gemeente, daar waar het gaat om het actief bekend maken van regelingen.

Kan de gemeente deze informatie proactief ook op haar website bekend maken dan wel zelf een dergelijke kaart uitbrengen en verspreiden?

Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 3

De gemeente verstrekt onder andere op haar website en langs andere kanalen proactief informatie over de verschillende inkomensondersteunende regelingen die de gemeente heeft en uitvoert. In de herijking zullen we onderzoeken of en hoe we inwoners beter kunnen informeren met betrekking tot inkomensondersteunende regelingen

Vraag 4

We zien dat de bijzondere bijstand voor 65+'ers sinds kort is verdwenen binnen de gemeentelijke minimaregelingen. Ouderen met een laag inkomen maakten hiervan gebruik voor de noodzakelijke en plotselinge vervanging van o.a. witgoed. Zeker met de

energietransitie en energiearmoede, en het streven om oude apparaten te vervangen voor energie- en daarmee kostenbesparende nieuwe apparaten, is het jammer dat de regeling is vervangen door maatwerk en daarmee mogelijk willekeur.

Is het college voornemens om in het nieuwe armoedebeleid (dat dit najaar aan de raad wordt voorgelegd), de bijzondere bijstand voor 65+'ers opnieuw in te voeren?

Zo nee, waarom niet?

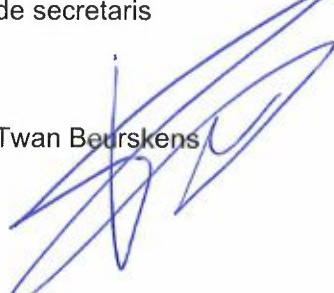
Antwoord vraag 4

Van de regeling waaraan u refereert werd in de praktijk de afgelopen jaren nauwelijks gebruik gemaakt. Het verdwijnen ervan was een gevolg van procedureel noodzakelijke beleidsreparatie. Het heeft voor zover wij kunnen nagaan geen merkbare gevolgen gehad, ook omdat in voorkomende gevallen maatwerk geleverd wordt via de individuele bijzondere bijstand.

Wij zijn voor de aankomende herijking van het staande armoedebeleid een proces aan het opzetten waarin veel ruimte is voor input en feedback uit de samenleving. De herijking van het armoedebeleid zal daarmee in co-creatie worden opgepakt. Met betrekking tot de inhoud van het te ontwikkelen nieuwe armoedebeleid kunnen we in deze fase daarom nog geen uitspraken doen.

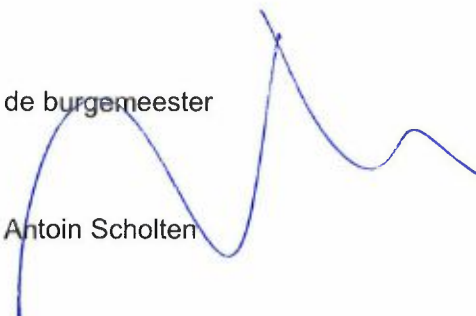
Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

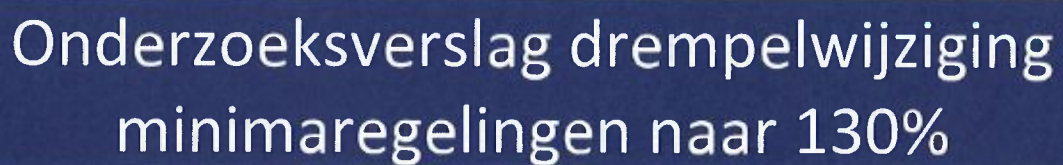
Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Omvang doelgroep.....	4
1.3 Verschil draagkrachtpercentage en inkomensgrens.....	4
1.4 Berekening kosten.....	4
1.5 Leeswijzer.....	4
Hoofdstuk 2 Minimaregelingen	5
2.1 Bijzondere bijstand.....	5
2.2 Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen.....	7
2.3 Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld	8
2.4 Participatieregeling voor Minima (Stadspas)	8
2.5 Individuele Inkomenstoelage	9
2.6 Collectieve zorgverzekering minima	10
2.7 Individuele studietoelage	11
Hoofdstuk 3 Conclusie	12
3.1 Conclusie algemeen.....	12
3.2 Conclusie per regeling	12

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is onderstaande motie van SP en 50PLUS. De motie is besproken tijdens de raadsvergadering van 6 november 2020. De motie is ingetrokken nadat door het college was gezegd dat een onderzoek zou worden uitgevoerd.

GEMEENTERAAD

Motie

Onderwerp: Onderzoek naar drempelverlaging minimaregelingen

De gemeenteraad van Venlo in vergadering bijeen op 6 november 2020

overwegende dat

- er verschillende drempels zijn voor de diverse minima regelingen;
- dat veel mensen buiten de boot vallen bij de kwijtschelding gemeentelijke heffingen;

Constateerende dat

- dat de armoedeval mede veroorzaakt wordt door het wegvalen van minimaregelingen en kwijtschelding gemeentelijke heffingen;
- dat ouderen die op een minimum inkomen moeten leven maar door het hebben van een eigen woning geen aanspraak kunnen maken op de kwijtschelding gemeentelijke heffingen;

Verzoekt het college

- te onderzoeken welke (financiële) consequenties het verlagen van alle drempels minimaregelingen naar 130% heeft;
- te onderzoeken welke positieve effecten deze verhoging kan hebben op de financiële zelfredzaamheid van inwoners (die nu geen gebruik kunnen maken van deze regelingen) als alle drempels van de minimaregelingen naar 130% verlaagd worden;
- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om mensen die op minimum inkomen leven ondanks het hebben van een eigen woning toch gebruik te kunnen laten maken van de kwijtscheldingsregeling gemeentelijke heffingen;
- het onderzoek voor de kadernota gereed te hebben

en gaat over tot de orde van de dag.

SP
Angelique Weingarten

50+
Wouf Weijmans

1.2 Omvang doelgroep

Voor alle regelingen is het noodzakelijk te weten hoe groot de doelgroep voor de regeling is. Het inkomen wordt uitgedrukt in percentage van het Wettelijk Sociaal Minimum (verder: WSM).

Uit de armoedescan van het CBS blijkt het volgende:

Aantal huishoudens met een inkomen tot x% van het WSM

2019	101%	110%	120%	130%
Aantal huishoudens	3.800	5.500	7.000	8.500

1.3 Verschil draagkrachtpercentage en inkomensgrens

Voor sommige regelingen geldt een draagkrachtpercentage; andere regelingen een inkomensgrens. Wat is het verschil?

- Een draagkrachtpercentage is van toepassing als een inwoner kosten maakt en vergoeding voor deze kosten vraagt. Dit is van toepassing bij bijzondere bijstand. Er wordt beoordeeld of de inwoner een deel van de kosten zelf kan dragen uit zijn inkomen.
- Een inkomensgrens is van toepassing bij regelingen als de inwoner geen aantoonbare kosten heeft gemaakt. Bij een inkomen onder de inkomensgrens komt de inwoner voor de regeling in aanmerking. Bij een hoger inkomen niet.

1.4 Berekening kosten

Bij de berekening van de kosten is uitgegaan van de materiele budgetten. Hierin is nog geen rekening gehouden met personele kosten. Gelijktijdig is de inschatting dat de handlingkosten door een eventuele drempelwijziging naar 130% gering zullen zijn omdat:

- Er de facto sprake zal zijn van een geringe toename handling-kosten door drempelwijziging (omdat er in de huidige situatie ook reeds veel aanvragen wegens bestaande hoogte drempel afgewezen moeten worden),
- Er een proceseffect in de bijzondere bijstand verwacht wordt tot afname handling-kosten als gevolg van voorgenomen digitalisering aanvraagproces

1.5 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken is per regeling opgenomen wat de regeling inhoudt, wat het huidige draagkrachtpercentage dan wel de huidige inkomensgrens is en wat de mogelijkheden zijn om het percentage te wijzigen naar 130% van het wettelijk sociaal minimum. Daar waar het mogelijk is het percentage te wijzigen naar 130% is tevens opgenomen wat de financiële consequenties van de wijziging zijn.

Hoofdstuk 2 Minimaregelingen

2.1 Bijzondere bijstand

Wat houdt de regeling in?

Een inwoner kan een beroep doen op bijzondere bijstand, als hij kosten maakt die hij zelf niet kan betalen. Het moet dan gaan om bijzondere kosten, die niet behoren tot de algemene dagelijkse kosten. En er mag geen andere regeling zijn op grond waarvan de kosten worden vergoed.

Huidig draagkrachtpercentage

Het draagkrachtpercentage varieert naarmate het inkomen stijgt. Het percentage is vastgelegd in artikel 3.5, derde lid, van de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Venlo 2021.¹

“Van het inkomen geldt het volgende percentage als draagkracht:

- a. 0% bij in aanmerking te nemen inkomen inclusief vakantietoeslag tot en met 110% van de voor belanghebbende geldende bijstandsnorm;
- b. 50% van het meerdere inkomen bij een in aanmerking te nemen inkomen inclusief vakantietoeslag van 111% tot en met 150% van de bijstandsnorm;
- c. 100% van het meerdere inkomen bij een in aanmerking te nemen inkomen inclusief vakantietoeslag vanaf 151% van de bijstandsnorm.”

Voor een aantal kostensoorten (waaronder kosten van bewindvoering) telt al het inkomen boven 100% van de bijstandsnorm volledig als draagkracht.²

Mogelijkheden om het draagkrachtpercentage te wijzigen naar 130%

Het recht op bijzondere bijstand is geregeld in artikel 35 Participatiewet. Dit artikel bepaalt, dat de inwoner recht heeft op bijzondere bijstand als hij naar het oordeel van het college niet beschikt over de middelen om zelf te voorzien in de kosten. De bevoegdheid om de draagkracht te bepalen, is een bevoegdheid van het college. Het college heeft dit percentage vastgelegd in de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Venlo 2021. Artikel 35 Participatiewet verzet zich niet tegen wijziging van het percentage.

Gevolgen wijziging draagkrachtpercentage

Hierboven hebben we gezien, dat er voor bijzondere bijstand verschillende draagkrachtpercentages zijn. Hieronder komt eerst de algemene regel aan de orde. Vervolgens de uitzondering van 100%. Voor de duidelijkheid zijn rekenvoorbeelden toegevoegd.

Algemene draagkrachtregel: wijziging van 110% naar 130%

In de huidige regelgeving wordt het inkomen boven 110% van het WSM voor 50% vrijgelaten. Met de wijziging van het draagkrachtpercentage naar 130% wordt het volledige inkomen tussen 110% en 130% vrijgelaten.

Een voorbeeld: het wsm voor een alleenstaande van 21 jaar of ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd bedraagt € 1.078,70.

WSM	Inkomen
100%	1.078,70
110%	1.186,57
130%	1.402,31

¹ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR654912>

² De uitzonderingen zijn opgenomen in het vierde lid van artikel 3.5 Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Venlo 2021.

Een alleenstaande van 37 jaar heeft een inkomen van € 1.500,-. Voor hem telt het volgende inkomen per maand mee als draagkracht. De draagkracht wordt over een periode van 12 maanden berekend.

	Draagkracht huidige regels	Draagkracht 130%
Inkomen tot 1.186,57	0	0
Inkomen tussen 1.186,57 en 1.402,31	$50\% \times (1.402,31 - 1.186,57) = 107,87$	0
Inkomen boven 1.402,31	$100\% \times (1.500 - 1.402,31) = 97,69$	97,69
Draagkracht per maand	205,56	97,69
Draagkracht per jaar	2.466,72	1.172,28

Belanghebbende vraagt bijzondere bijstand aan voor de uitvaartkosten van zijn overleden moeder ten bedrage van € 3.000,-. Hij is de enige nabestaande. Op basis van de huidige draagkrachtregels heeft hij een draagkracht van € 2.466,72. Hij krijgt € 3.000,- - € 2.466,72 = € 533,28 bijzondere bijstand. Als we de draagkracht wijzigen naar 130% krijgt belanghebbende € 3.000,- - € 1.172,28 = € 1.827,18 bijzondere bijstand.

Uitzondering draagkrachtregel: wijziging van 100% naar 130%

Voor een aantal kostensoorten geldt dat het volledige inkomen boven 100% van het wettelijk sociaal minimum meetelt als draagkracht. Dat geldt onder andere voor bewindvoeringskosten, voor woonkostentoeslag en voor verhuis- en inrichtingskosten.

Nog een voorbeeld: we gaan uit van een alleenstaande van 48 jaar met een inkomen van € 1.300,-.

	Draagkracht huidige regels	Draagkracht 130%
Inkomen tot 1.078,70	0	0
Inkomen tussen 1.078,70 en 1.300,00	$100\% \times (1.300 - 1.078,70) = 221,30$	0
Draagkracht per maand	221,30	0
Draagkracht per jaar	2.655,60	0

Belanghebbende vraagt bijzondere bijstand aan voor de kosten van bewindvoering ten bedrage van € 1.187,- voor een jaar. Op basis van de huidige draagkrachtregels krijgt belanghebbende geen bijzondere bijstand, omdat hij voldoende draagkracht heeft om zelf in de kosten te voorzien. Bij wijziging van het draagkrachtpercentage naar 130% worden de kosten van bewindvoering volledig vergoed.

Financiële gevolgen wijziging draagkrachtpercentage

De wijziging van het draagkrachtpercentage heeft de meeste impact waar deze van 100% naar 130% gaat. Dit betreft voor het overgrote deel kosten van bewindvoering.

De geconsolideerde financiële effecten van een drempelwijziging naar 130% zijn mede afhankelijk van de hoeveelheid toe te kennen aanvragen die uit drempelwijziging voortvloeien. Een valide basis voor het plegen van andere aannames dan het doortrekken van de bestaande lijn ontbreekt, zodat we in de berekening uit gaan van hetzelfde percentuele gebruik als in de bestaande situatie.

In de bestaande situatie bedragen de uitgaven aan bijzondere bijstand in 2020 € 2.448.000,-. Hiervan werd circa 80% uitgegeven aan bewindvoeringskosten (ervaringscijfers) en 20% aan overige kostensoorten. Dit komt neer op € 1.958.400,- voor bewindvoeringskosten en € 489.600,- voor overige kosten.

Er zijn 3.800 huishoudens met een inkomen tot 101% wsm en 8.500 huishoudens met een inkomen tot 130% wsm. Dat is ruim een verdubbeling. Voor bewindvoeringskosten zou dan ook rekening gehouden kunnen worden met een verdubbeling waardoor ook de extra uitgaven € 1.958.400,- worden. Hierbij moeten echter wel kanttekeningen worden geplaatst.

- Er zijn geen cijfers beschikbaar van het aantal inwoners in Venlo, dat door de rechtbank onder bewind is gesteld. Daarnaast is er geen informatie beschikbaar van het aantal onder bewindstellingen in relatie tot het inkomen.
- Het bereik van de bijzondere bijstand is met name bij bewindvoeringskosten erg hoog nu de aanvragen voor bijzondere bijstand door bewindvoerders worden ingediend. Zij zijn bekend met regelingen.

Voor de overige kostensoorten wijzigt de doelgroep van 5.500 huishoudens naar 8.500 huishoudens. Dat is een stijging van ruim 50%. Dat zou kunnen leiden tot extra uitgaven van € 244.800,-.

De totale stijging aan uitgaven bijzondere bijstand zal derhalve in deze benadering circa € 2.2 miljoen euro bedragen.

2.2 Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen

Wat houdt de regeling in?

Inwoners met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van de te betalen gemeentelijke belastingen.

Huidige inkomensgrens

De inkomensgrens is vastgelegd in artikel 3 van het Besluit gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid 2009/2010.³

“Bij de invordering van afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting wordt in afwijking van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan vastgesteld op 100%.”

Mogelijkheden om de inkomensgrens te wijzigen naar 130%

Op grond van artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990⁴ bedraagt het percentage voor de inkomensgrens 90% van de bijstandsnorm. Het is toegestaan om dit percentage te verhogen. Dit percentage mag op basis van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen⁵ echter niet meer bedragen dan 100. Daarmee wordt in het Besluit gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid 2009/2010 het maximale percentage gehanteerd. Het is niet toegestaan het percentage te verhogen naar 130%.

Er is onderzocht of het mogelijk is om op andere wijze tot een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid te komen. Die mogelijkheid is er echter niet. Artikel 12 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 bepaalt welke bezittingen buiten beschouwing worden gelaten (oa inboedel en auto met een waarde tot € 2269,-). Het is niet mogelijk hiervan af te wijken. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om de overwaarde van de woning buiten beschouwing te laten.

³ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR78442/1>

⁴ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0004766/2021-07-14>

⁵ Artikel 1 Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0008024/2015-01-01>

2.3 Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld

Wat houdt de regeling in?

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur vergoedt de kosten die samenhangen met sport en cultuur. Het betreft zowel de contributie als de benodigdheden zoals kleding. De Stichting Leergeld vergoedt kosten die met school te maken hebben. Dit zijn onder andere de kosten van een fiets, een laptop/Chromebook en zwemlessen.

Huidige inkomensgrens

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur hanteert reeds een inkomensgrens van 130% van het wettelijk sociaal minimum. Voor de Stichting Leergeld geldt een inkomensgrens van 120%.

Mogelijkheden om de inkomensgrens te wijzigen naar 130%

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur hanteert de inkomensgrens van 130% al. Wijziging is niet aan de orde.

Het is mogelijk om de inkomensgrens voor de Stichting Leergeld te wijzigen van 120% naar 130%.

Financiële gevolgen wijziging inkomensgrens

Het aantal huishoudens dat voor een bijdrage in aanmerking komt, stijgt van 7.000 naar 8.500. We zien echter dat het beroep op een bijdrage daalt naarmate het inkomen stijgt. Daarnaast betreft het kosten die niet jaarlijks terugkomen, zoals zwemlessen, een voucher voor een fiets en een laptop/Chromebook.

De doelgroep stijgt met circa 20%. Als het gebruik onder de extra huishoudens vergelijkbaar zou zijn met de huishoudens die nu gebruik maken van de het aanbod van de Stichting Leergeld, stijgen de uitgaven ook met 20%. De uitgaven in 2020 bedroegen € 176.933,-. De verwachting is dat de uitgaven met maximaal € 35.386,- zullen stijgen.

2.4 Participatieregeling voor Minima (Stadspas)

Wat houdt de regeling in?

Inwoners met een laag inkomen krijgen € 100,- op de Stadspas. Dit bedrag kunnen zij besteden bij diverse bedrijven en organisaties om te participeren. Bijvoorbeeld het betalen van de contributie van een vereniging of voor een bioscoop- of theaterbezoek. Ieder gezinslid krijgt een eigen pas.

Huidige inkomensgrens

De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. Dit is vastgelegd in artikel 3 van de Verordening maatschappelijke participatie minima gemeente Venlo 2020.⁶

1. "Een aanvrager heeft een laag inkomen als het inkomen op de peildatum en twee maanden daarvoor niet hoger is dan 120 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Een aanvrager heeft eveneens een laag inkomen als op de peildatum en twee maanden daarvoor een wettelijk of minnelijk schuldsaneringstraject op hem van toepassing is, en het vrij te laten bedrag, berekend conform de vltb-calculator van Recofa vastgesteld door "de Rechtspraak", niet hoger is dan 120 procent van de toepasselijke bijstandsnorm."

⁶ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR625694/1>

Mogelijkheden om de inkomensgrens te wijzigen naar 130%

De verordening is gebaseerd op artikel 149 Gemeentewet. Het is mogelijk de inkomensgrens te wijzigen van 120% naar 130%.

Financiële gevolgen wijziging inkomensgrens

Het aantal huishoudens dat voor de participatiebijdrage in aanmerking komt, stijgt van 7.000 naar 8.500. We zien dat het beroep op een bijdrage daalt naarmate het inkomen stijgt.

We kunnen de financiële gevolgen niet baseren op de uitgaven 2020, omdat dat het eerste jaar was waarin de Participatieregeling voor minima via de StadspasVenlo werd uitgevoerd. 2020 is echter niet representatief, omdat vanwege Covid19 de StadspasVenlo een deel van het jaar niet gebruikt kon worden.

Bij gebreke aan relevante ervaringcijfers op de Stadspas-regeling, gaan we in deze voor de prognose uit van een educated guess. We verwachten dat circa 20% van de extra huishoudens een aanvraag indient; dat zijn 300 huishoudens. Naar schatting zijn dit vooral meerpersoonshuishoudens, omdat voor hen het rendement van de aanvraag groter is. Uitgaande van 3 personen per huishouden, zijn de extra uitgaven circa € 90.000,-.

2.5 Individuele Inkomens toeslag

Wat houdt de regeling in?

De individuele inkomens toeslag is een vrij besteedbaar budget voor inwoners met een langdurig laag inkomen. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de levenssituatie:

- alleenstaand: € 425,-
- alleenstaande ouder: € 545,-
- samenwonend/getrouwd: € 605,-

Huidige inkomensgrens

De inkomensgrens is 102% van de bijstandsnorm. Dit is vastgelegd in artikel 4 van de Verordening individuele inkomens toeslag Participatiewet gemeente Venlo 2015.⁷

“Een persoon heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 102 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.”

Mogelijkheden om de inkomensgrens te wijzigen naar 130%

In artikel 36 Participatiewet is geregeld dat het college een individuele inkomens toeslag kan verlenen aan een persoon:

- van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd en
- langdurig een laag inkomen heeft en
- geen in aanmerking te nemen vermogen heeft en
- geen uitzicht heeft op inkomensverbetering

Uit de totstandkoming van de wetgeving inzake individuele inkomens toeslag en de voorloper, de langdurigheidstoeslag, blijkt dat deze is bedoeld voor inwoners die feitelijk in een vergelijkbare situatie verkeren als iemand die AOW ontvangt. Dat zijn inwoners die een langere periode een laag inkomen hebben en van wie te verwachten is, dat dit inkomen niet zal stijgen.

⁷ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR341771/1>

De AOW ligt in bedrag iets boven de bijstandsnorm voor een persoon van 21 jaar of ouder en jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd. Voor de inkomensgrens is getracht aan te sluiten bij dit verschil in norm. De individuele inkomens toeslag compenseert (een deel van) het verschil in inkomen.

Een wijziging van de inkomensgrens naar 130% ligt niet voor de hand om de volgende redenen:

- inwoners die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt komen niet voor de individuele inkomens toeslag in aanmerking.
- een inkomen van 130% van het WSM is potentieel discutabel als laag inkomen als bedoeld in artikel 36 Participatiewet.
- een inkomen van 130% van het WSM zal doorgaans een inkomen uit arbeid zijn, waardoor inkomensverbetering door meer uren te werken (voor iemand die nu part time werkt) of door ander werk een optie kan zijn.

Er is wettelijk geen maximale inkomensgrens vastgelegd, maar een verhoging naar 130% lijkt niet verenigbaar met de bedoeling van artikel 36 Participatiewet.

2.6 Collectieve zorgverzekering minima

Wat houdt de regeling in?

Gemeente Venlo biedt aan minima een collectieve ziektekostenverzekering aan. Er zijn drie verschillende pakketten bestaande uit een basisverzekering en een aanvullende verzekering. Voor het meest uitgebreide pakket wordt € 17,50 per maand bijzondere bijstand verstrekt.

Huidig draagkrachtpercentage

Het draagkrachtpercentage is 120%. Dit is vastgelegd in artikel 6.6 van de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Venlo 2021.⁸

“In afwijking van artikel 3.5 bedraagt het draagkrachtpercentage 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de kostendelersnorm.”

Mogelijkheid om het draagkrachtpercentage te wijzigen naar 130%

De bijzondere bijstand voor de collectieve zorgverzekering is gebaseerd op artikel 35 Participatiewet. Het is mogelijk de inkomensgrens te wijzigen van 120% naar 130%.

Financiële gevolgen wijziging draagkrachtpercentage

Het aantal huishoudens dat voor de collectieve zorgverzekering voor minima in aanmerking komt, stijgt van 7.000 naar 8.500. We zien dat het beroep op een bijdrage daalt naarmate het inkomen stijgt. Daarnaast zullen niet alle potentiële deelnemers kiezen voor het meest uitgebreide pakket waarvoor bijzondere bijstand wordt verstrekt.

In dat geval komen 1500 extra huishoudens in aanmerking voor deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering. Dit betekent niet dat zij allen een beroep doen op de bijzondere bijstand voor het meest uitgebreide pakket. Het meest uitgebreide pakket is vooral zinvol bij hoge zorgkosten. Daarnaast ligt het in de verwachting dat inwoners met een inkomen tussen 120 en 130% van het WSM werken. Zij zijn mogelijk minder aangewezen op zorg. Daarnaast kunnen zij vaak via hun werkgever een zorgverzekering afsluiten; wellicht ook met kortingen.

⁸ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR654912>

De doelgroep stijgt met circa 20% van 7.000 naar 8.500 huishoudens. Als het gebruik onder de extra huishoudens vergelijkbaar zou zijn met de huishoudens die nu gebruik maken van de bijzondere bijstand, stijgen de uitgaven ook met 20%. De uitgaven in 2020 bedroegen € 393.000,-. De verwachting is dat de uitgaven met circa € 78.600,- zullen stijgen.

2.7 Individuele studietoeslag

Wat houdt de regeling in?

De individuele studietoeslag is een toeslag naast een inkomen uit Studiefinanciering of Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten. De toeslag is bedoeld voor studenten die vanwege een beperking niet kunnen bijverdienen naast hun studie. De bijdrage is € 300,- per maand.⁹

Huidige inkomensgrens

Voor deze regeling is geen inkomensgrens vastgesteld. Uit artikel 36b Participatiewet blijkt, dat de regeling is bedoeld voor personen die vanwege een structurele medische beperking tijdens de studie geen inkomsten kunnen verwerven.

Mogelijkheid om de inkomensgrens te wijzigen naar 130%

Nu in artikel 36b Participatiewet is bepaald dat het inwoners betreft die geen inkomsten kunnen verwerven, is het niet mogelijk een inkomensgrens van 130% in te stellen.

⁹ In de verordening is opgenomen dat de bijdrage € 100,- per maand bedraagt. Op verzoek van de minister en vooruitlopend op een wetswijziging, wordt € 300,- per maand verstrekt.

Hoofdstuk 3 Conclusie

3.1 Conclusie algemeen

De verschillende regelingen hanteren een verschillend draagkrachtpercentage dan wel een verschillende inkomensgrens. We zien percentages van 100, 102, 110, 120 en 130%.

De verschillende percentages kunnen voor inwoners verwarrend zijn. Het is voor hen niet eenduidig voor welke regeling zij wel/niet in aanmerking komen. Aan de andere kant wordt hiermee een armoedeval voorkomen. Bij bijvoorbeeld een inkomen van 115% van het wsm heeft een inwoner geen recht op kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en individuele inkomenstoeslag. Er bestaat nog wel deel recht op bijzondere bijstand (algemene regel), de participatieregeling voor minima, deelname aan de collectieve zorgverzekering voor minima en voor de kosten van de kinderen kan gebruik worden gemaakt van het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Stichting Leergeld.

3.2 Conclusie per regeling

- Bijzondere bijstand: het draagkrachtpercentage kan gewijzigd worden naar 130%. De totale stijging aan uitgaven bijzondere bijstand zal circa € 2.2 miljoen euro bedragen.
- Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen: de inkomensgrens kan niet worden gewijzigd naar 130%.
- Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld: het Jeugdfonds Sport & Cultuur hanteert een inkomensgrens van 130%. De Stichting Leergeld kan de inkomensgrens wijzigen naar 130%. De extra uitgaven bedragen naar verwachting € 35.386,-.
- Participatieregeling voor Minima: de inkomensgrens kan gewijzigd worden naar 130%. De extra uitgaven bedragen naar verwachting maximaal € 90.000,-.
- Individuele Inkomenstoeslag: wijzing van de inkomensgrens naar 130% past niet bij het karakter van de toeslag.
- Collectieve zorgverzekering minima: de inkomensgrens kan gewijzigd worden naar 130%. De extra uitgaven bedragen naar verwachting maximaal € 78.600,-.
- Individuele studietoelage: het is niet mogelijk een inkomensgrens van 130% in te voeren.